

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

PANEVĖŽIO REGIONINĖ ARCHITEKTŪROS TARYBA

Vilniaus g. 4, LT-01102 Vilnius, tel. (+370 5) 2754241, el. p. info@architekturumai.lt, www.architekturumai.lt
Įmonės kodas 301111540, atsiskaitomoji sąskaita LT50 7044 0600 0606 7130 AB SEB, kodas 70440

PANEVĖŽIO REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS

POSĖDŽIO IŠVADA

2019m. kovo 1d.

Vilnius

Posėdžio pirmininkas – Alvydas Šeibokas

Posėdžio sekretorė – Meilutė Laimutė Venckienė.

Posėdyje dalyvavo ir išvadas pateikė Panevėžio regioninės architektūros tarybos (toliau – Tarybos) nariai: Alvydas Šeibokas, Arnoldas Gabrėnas, Algimantė Treinienė, Indrė Gražulevičiūtė, Gintautas Diržys, Žymantas Lipskis, Donatas Malinauskas,

Nuo svarstymo nusišalinę Tarybos nariai: Arvydas Narkevičius, Elvyra Klimavičienė

Posėdyje taip pat dalyvavo Vilniaus regioninės architektūros tarybos (toliau – Tarybos) nariai: Dalia Dijokienė, Tauras Paulauskas, Saulius Pamerneckis, Saulius Misevičius, Saulius Motieka.

Nagrinėjamo objekto architektūrinės koncepcijos pasiūlymų sprendinius pristatė ir paaiškinimus teikė UAB „ATAMIS“ architektas Gražvydas Sabaliauskas.

I. NAGRINĖJAMAS KLAUSIMAS

2019-01-03 raštu Nr.19-24(4.45E-1) Panevėžio miesto savivaldybės administracija kreipėsi į Lietuvos architektų rūmus su prašymu Panevėžio regioninėje architektūros taryboje įvertinti "Panevėžio daugiafunkcinio sporto ir sveikatingumo centro "AUKŠTAITIJA" A.Jakšto gt. Nr.1, Panevėžyje, rekonstravimo techninio projekto parengimas ir projekto vykdymo priežiūros paslaugos" architektūrinės koncepcijos sprendinių (Architektūrinių sprendinių) pagal konkrečius parametrus, atitiktį Architektūros įstatyme numatytiems architektūros kokybės reikalavimams.

Panevėžio regioninė architektūros taryba (toliau – Taryba), kurios darbą organizuoja Lietuvos architektų rūmai š.m. sausio 18 d. jau svarstė šį objektą. Kadangi uždaroje svarstymo dalyje neužteko Tarybos narių kворumo, architektūriniai sprendiniai teikiami pakartotiniam svarstymui.

UAB „ATAMIS“ apskundė LAR ir Architektų profesinės etikos tarybai Panevėžio RAT dėl įvairių teisės aktų pažeidimų ir suinteresuotų asmenų kišimosi į vertinimo procedūras, pareiškė abejones dėl narių kompetencijos ir prašė įvertinti Panevėžio RAT veiksmų teisėtumą ir suorganizuoti nešališkos architektūros tarybos (ne Panevėžio) posėdį, kur galėtų pristatyti savo projektą.

2019-03-01 Tarybai ir posėdyje dalyvavusiems Vilniaus RAT nariams objekto architektūrinės koncepcijos pasiūlymų sprendinius pristatė ir paaiškinimus teikė UAB „ATAMIS“ architektas Gražvydas Sabaliauskas.

Statinio pagrindinė naudojimo paskirtis – Neformaliai švietimui, sveikai gyvensenai sportuojant ir laisvalaikio praleidimui.

Statybos rūšis – rekonstravimas

Statinio kategorija – ypatingas statinys;

Sklypo plotas – 39006 m² ;

Sklypo užstatytas plotas – 5510 m²;

Numatoma rekonstruoti Panevėžio daugiavilkinį sporto ir sveikatinimo centrą „Aukštaitija“, išplečiant plaukimo baseino funkciją, pritaikant šiuolaikinėms normoms ir FINA reikalavimams. Planuojama demontuoti priestatą 1U1/p, jo vietoje pristatant naują baseino priestatą. Daugiavilkinis sveikatinimo centras projektuojamas su 50 m ilgio ir 25 m pločio surenkamu baseinu, ir 12,5 ilgio ir 10 m pločio baseinu vaikų mokymui plaukti.

Nagrinėjamas sklypas, kurio bendras plotas 39006 m², yra nutolęs į šiaurinę pusę nuo miesto centro, A. Jakšto g., Nevėžio upės dešiniajame krante. Sklypas nepatenka į Kultūros paveldo teritoriją ar Kultūros paveldo objektų apsaugos zoną, tačiau arti yra net keletas saugomų objektų. Sklypas, nėra vientiso užstatymo morfotipo teritorijoje. Vakarų pusėje vyrauja sodybinis, šiaurėje ir atokiau rytuose – laisvo planavimo, Marijonų gatvėje vienoje kraštinėje suformuotas perimetrinis užstatymas. Pietinė ir rytinė sklypo ribos ribojasi žaliomis zonomis – pietuose Nevėžio upės šlaitai, rytuose Jaunimo sodas. Sporto centro sklypas tarsi pleištas, tarp skirtingo užstatymo morfotipų teritorijų.

Rekonstruojamo pastato bendras plotas 6761.42 m², užstatymo plotas sklype 5510 m², tūris 50971m³, baigtumas 100%, nusidėvėjimas 40%. Tiek esamas pastatas, tiek visa teritorija reikalauja investicijų, kad atitiktų šių dienų poreikius ir reikalavimus, tačiau šiuo projektu tvarkoma dalis pastato ir sklypo, numatant kitus statinius (stadioną, tribūnas) rekonstruoti/remontuoti kitais etapais. Šis projektavimo etapas apima projektavimo užduotyje numatytoms funkcijoms įgyvendinti reikalingus darbus.

Pastatas planiniu ir funkcinu sprendimu padalintas į 4 funkcines zonas:

1. Baseino zona – persirengimo kambariai, baseino patalpa (su galimybe ją padalinti į dvi erdves), treniruoklių salė, žiūrovų tribūnos, trenerių ir kitos patalpos – 3704,51m².
2. SPA zona – persirengimo kambariai, pirčių ir baseinų zona, masažo kabinetai ir kitos patalpos – 1040,06m².
3. Kavinė ir administracija– sulčių baras I aukšte, kavinė II aukšte ir administracijos kabinetai III aukšte – 491,18m².
4. Sporto patalpos – persirengimo patalpos ir treniruoklių salės – 588,97m².

Visas šias zonas apjungia ir joms tarnauja pagalbinės patalpos – holai, koridoriai, techninės patalpos, sanitariniai mazgai ir kt. – 1610,84m².

Visos zonos turi galimybę funkcionuoti atskirai. Pastato lankytojų srautai atskiriami tik patekus į pastatą, vėliau srautai organizuojami su praėjimo kontrole.

Ryšys su kitomis sporto rūmų patalpomis ir savarankiško funkcionavimo galimybės

Pagrindinis įėjimas į projektuojamą baseino korpusą numatomas iš aikštės pusės, greta pagrindinio įėjimo į sporto centrą. Numatoma, kad šis korpusas funkcionuos nepriklausomai nuo esamo sporto centro korpuso, tačiau numatomos kelios fizinės jungtys.

Automobilių stovėjimo vietos numatomos priešais pagrindinį įėjimą (23 automobilių stovėjimo vietos) ir šiaurinėje pastato pusėje (64 automobilių, 10 motociklų ir 1 autobuso). Dviračių stovėjimas numatytas įrengiamame skverelyje tarp korpusų, kur numatomos 52 vietos.

PASTATO ARCHITEKTŪRINIAI SPRENDINIAI

Kadangi esamo pastato tūris ir išraiška yra masyvūs, todėl nuspręsta, projektuojamą korpusą vizualiai lengvinti – neplėtoti esamo pastato idėjos. Projektuojamo korpuso fasadų proporcijos artimos esamam pastatui, tačiau dėl ažūrinių dekoratyvinių elementų, drąsesnio fasadų skaidymo, atrodo lengvesnis. Pastato idėjos leitmotyvas – medžių šakos, medis - iš išorės pereina į interjerą. Dekoratyvinis fasadų ažūras aiškiai matomas ir iš vidaus, interjere daug naudojama medinių paviršių. Pastato fasadui naudojamos ilgaamžės apdailos medžiagos – struktūrinis tinkas, aliuminio profilio vitrinės, rūdinto metalo profilio ažūras, medžio imitacijos plokštės. Dominuojantys paviršiai – stiklas, rūdintas ažūras, tinkas, vijoklinis fasadas. Ne pirmame plane, ar mažai matomi akliniai fasadai tinkuojami, tik vakarinis fasadas dar papildomai apželdinamas

vijokliais. Kadangi esamą korpusą taip pat reikės modernizuoti, todėl tinko spalva nebuvo pririšta prie esamo fasado.

SIŪLOMAS ARCHITEKTŪRINIO SPRENDINIO RACIONALUMAS, INOVATYVUMAS

Projektuojamas korpusas, atsižvelgiant į jo plotą, yra kompaktiško tūrio. Patalpos, kuriose nuolat būna žmonių, yra su natūraliu apšvietimu. Fasaduose naudojamos medžiagos yra šiuolaikiškos, novatoriškos ir ilgaamžės: dekoratyvinis NANO tinkas pats išsivalo, ilgai išlaiko estetinį vaizdą, rūdinto metalo ažūras – tai specialiai apdirbti metalo lakštai, kontroliuojamoje aplinkoje surūdinti, vėliau visiškai sustabdant oksidavimąsi, todėl yra itin ilgaamžiai, jų nereikia perdažinėti ar kitaip rūpintis. Stikliniai paviršiai numatyti tiek su pasyvia saulės kontrole, tiek su elektra valdomomis žaliuzėmis, siekiant išvengti patalpų prikaitimo.

Baseino ir buitiniams patalpoms numatyta naudoti keramines plyteles su titano dioksido (TiO₂) padengimu – ant jo nelieka kalkių ar muilo nuosėdų, taip pat jos yra valančios orą. Ant stogo numatoma įrengti saulės elementus.

Tekstinė ir grafinė medžiaga pridedama.

II. ARGUMENTAI

RAT išvados teikiamos remiantis Architektūros įstatyme numatytais architektūros kokybės kriterijais:

- 1) urbanistinis integralumas;
- 2) atitiktis darnaus vystymosi principui;
- 3) statybos ir kuriamos aplinkos kokybė (ergonomiškumas), ilgaamžiškumas;
- 4) inovatyvumas (naujų technologijų, medžiagų, architektūrinių, urbanistinių sprendimų panaudojimas);
- 5) nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas;
- 6) aplinkos pritaikymas visiems visuomenės nariams – projektavimo visiems (universalus dizaino) principų taikymas, užtikrinant žmonių srautų judumą ir projektuojamų objektų prieinamumą (pasiekiamumą);
- 7) vientisa architektūrinė idėja;
- 8) funkcionalios pastato struktūros kūrimas;
- 9) estetika;
- 10) sprendimų racionalumas, įvertinus statinio projektavimo ir projekto realizavimo kainos santykio optimalumą.

Taryba pažymi, kad baseino tūris projektuojamas, kaip atskiras savarankiškas pastatas, neturintis struktūrinio ryšio su esamu sporto centro pastatu. Pristatoma rekonstrukcija, bet senas pastatas nenagrinėjamas. Statybos rūšis - rekonstravimas kelia klausimą - pagal tokią apimtį - tai nauja statyba.

Jei projekte tai pažymėta kaip rekonstrukcija, tai pagal statybos reglamentus - tokia negalima.

Projekte neišnaudota galimybė į bendrą kokybišką struktūrą apjungti esamus sporto centro pastatus ir naujai projektuojamą baseino tūrį. Grafinėje medžiagoje vengiama vaizduoti paliekamas ar griauamas esamų pastatų dalis.

Pasiūlytame variante didelį tūrį bandoma įsprausti į per mažą plotą. Funkcionaliai neteisingai išspręstos įėjimo erdvės. Ryšys su parkingais labai nepatogus. Dėl vietos trūkumo, gaunasi nelogiški ir vidaus ryšiai - kad patekti į baseiną, nuo įėjimo reikia nueiti apie 100 metrų, šlapiam lipti į kitą aukštą persirengti. Nefunkcionalūs patalpų tarpusavio ryšiai ir ryšiai su esamu pastatu. Projekte aiškiai matyti būtinybė dalį patalpų integruoti į esamą pastatą.

(Projektuotojas turi pasiteisinimą - ne visai kokybiška ir per vėlai pateikta projektavimo užduotis.) Pagrindinė užduotis buvo suprojektuoti 50m baseiną, o visa kita tik prie jo.

Tačiau Taryba mano, kad dabartinis sprendinys yra perkrautas detalėmis, o santykis su esamo sporto centro istorine dalimi rodomas neaiškiai ir dėl to kelia abejonių. Konkursinė medžiaga – tai architektūrinė – urbanistinė idėja. O čia pateikiama funkcinė schema, bet ne idėja. Pateikta medžiaga neįtikina, nėra

profesinės argumentacijos. Pažymimas urbanistinio sprendimo nebuvimas, tik įgyvendinta užsakovo pateikta programa. Rezultate gaunama urbanistinė tarša, netenkinanti visuomenės interesų. Padarytas darbas tik įrodo, kad tokio dydžio objektas šitoje vietoje negali būti.

Tai profesionalų žinia savivaldybei. Tokia programa esamoje vietoje yra neįgyvendinama.

Todėl teritorijos užstatymą reikia spręsti kompleksiskai.

RAT nuomone, pateiktų objekto architektūrinės koncepcijos pasiūlymų sprendiniai neatitinka visiems Architektūros įstatyme numatytiems architektūros kokybės kriterijų reikalavimams.

RAT pažymi, kad įsigaliojęs Architektūros įstatymas nustato, jog architektūriniu, urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu reikšmingų objektų planavimo ar projektavimo atvejais turi būti rengiami architektūriniai konkursai (toliau – konkursas), skirti geriausiai statinio architektūrinei idėjai, pateikiamai projektiniuose pasiūlymuose, ir (ar) urbanistinei idėjai, pateikiamai teritorijos vystymo koncepcijoje, išreikšti. Šių konkursų tikslas siekti architektūros kokybės, išrenkant geriausią architektūrinę ir (ar) urbanistinę idėją. RAT nuomone nagrinėjama teritorija galėtų būti priskirta objektams, kuriems pagal Architektūros įstatymą skelbtini konkursai. Taip pat tai būtų svarbu viešojo intereso aspektu. Viešai aptarus konkurso rezultatus, pateikus jų ekspertinį vertinimą, vadovaujantis jau minėtais architektūros kokybės kriterijais, juos pristačius profesinei bendruomenei ir visuomenei, šio komplekso projektavimo procesas taptų skaidresnis ir visuomenei suprantamesnis.

III. IŠVADOS

1. Projektuotojo pateikti objekto architektūrinės koncepcijos pasiūlymų sprendiniai neatitinka visiems Architektūros įstatyme numatytiems architektūros kokybės reikalavimams.

2. Panevėžio RAT narių nuomonė sutapo su posėdyje dalyvavusių Vilniaus RAT ekspertų nuomone. Savivaldybės pateikta medžiaga projektavimui yra perteklinė, sklypas per mažas šiai programai. Rekomenduojamas viso komplekso sprendimas su esamais pastatais ir ledo arenos iškėlimu esamame sklype, arba naujos vietos parinkimas.

3. Tokiam savivaldybės pirkimui RAT nepitaria. Atsižvelgus į tai, kad pirkimas atliktas jau galiojant Architektūros įstatymo nuostatoms dėl konkursų organizavimo, savivaldybė, atsižvelgusi į įstatyme nurodytų objektų pripažinimo reikšmingais kriterijus, galėjo šią teritoriją laikyti objektu, kuriam pagal Architektūros įstatymą skelbtinas konkursas architektūrinei ir urbanistinei idėjai išreikšti.

Susirinkimo pirmininkas

Alvydas Šeibokas

Susirinkimo sekretorė

Meilutė Laimutė Venckienė